

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 20.3.2006 63. vuosikerta Numero 1 Sivu 5

Trukkiliikenne on vaaratekijä peruna- ja vihannestiloilla

Tiina Mattila, Timo Lötjönen ja Timo Mattila, MTT

Monilla tiloilla runsas trukkiliikenne on vaaratekijä ja tapaturmiakin on sattunut. Trukki on törmännyt työntekijöihin tai raskas lasti on pudonnut päälle. Pahimmillaan seurauksena on ollut yli vuoden kestäviä työkyvyttömyysjaksoja.

Viljelijät ovat havainneet trukkiliikenteen vaarallisuuden lajittelu- ja varastotiloissa varsinkin kiireaikoina. Ongelmana on usein tilojen ahtaus ja työntekijöiden liikkuminen samoilla alueilla kuin trukit. Huono näkyvyys muun muassa oviverhojen tai hankalien valo-olojen vuoksi lisää törmäysriskiä. Onpa käynyt niinkin, että trukkikuski ei ajoissa havainnut oviverhon peittämän oven olevan kiinni, vaan ajoi trukin vauhdilla päin ovea. Tavallisempia ovat kuitenkin tilanteet, jossa työntekijä on jäänyt tai ollut vähällä jäädä trukin alle. Trukin lähellä tai apuhenkilönä työskentelevät ovat vaarassa myös sen vuoksi, että trukin kuorma saattaa kallistua ja pudota esimerkiksi lattian epätasaisuuden vuoksi.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, Melan, tapaturmakuvauksista löytyy tapauksia, joissa jalka on jäänyt trukin pyörän alle tai sormet rusement ne siirrettävien laatikoiden väliin. Kaikille ajettaville työkoneille tyypillinen tapaturmariski on ohjaamoon nousu ja sieltä poistuminen. Nilkka on nyrjähtänyt, kun kuljettaja hyppää trukista maahan tai jalka luiskahtaa hyttiin mennessä. Seurauksena on keskimäärin kolme kuukautta sairauslomaa. Suunnittele trukkiliikenne huolella

Trukkiliikenteen turvallisuuteen voidaan vaikuttaa paljon jo varastoa ja lajittelutilaa suunniteltaessa. Sekaisessa tilassa on vaikeaa ja vaarallista työskennellä. Monia varastoja on kuitenkin laajennettu vaiheittain eikä kokonaisuuden turvallisuutta ole aina mietitty.

Trukin ajoväylillä ei saisi olla risteyksiä eikä työntekijöitä. Vaaratilanteita syntyy helposti eri suunnista tulevien liikennevirtojen kohdatessa, koska näkyvyys trukista on usein kuorman tai ovien takia heikko. Vaarallista on myös se, jos oviaukko tai rappuset johtavat suoraan trukin reitille tai jos reitti pesupisteelle tai sosiaalitalaan kulkee trukin ajoväylän poikki.

Suojautua voi monin keinoin

Kuljettajan ammattitaito ja huolellinen perehdyttäminen tehtäviinsä on oleellista, samoin trukkien säännöllinen huolto ja kunnossapito. Kaikille trukin lähistössä työskenteleville on myös syytä varata turvakengät. Yhdessä on sovittava, että trukin reiteiltä pysytään poissa. Turvalliset jalankulkuväylät voi merkitä tai suojata esimerkiksi kaiteilla. Trukin reittien merkitseminen lattiaan liimattavilla nauhoilla tai maalaamalla voisi parantaa paitsi ajoreittien havaittavuutta niin myös ajolinjojen pysyvyyttä ja systemaattisuutta. Tasaiset ja puhtaat lattiat trukireitillä parantavat turvallisuutta. Liikkuvaa sähkötrukkia ei aina havaita riittävän ajoissa. Niinpä varoittavat valo- tai äänimerkit voivat parantaa turvallisuutta merkittävästi. Jotkut viljelijät ovat asentaneet oviaukkoihin varoitusvaloja, jotka syttyvät trukin lähestyessä.

Työsuojeluopas tulossa

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen, Melan, rahoittamassa tutkimuksessa selvitettiin, minkälaisia vaaroja viljelijät näkevät työssään. Vaaroja aiheuttavat muun muassa työympäristö ja rakennerratkaisut, toimintatavat, puutteelliset suojaukset ja painavat massat, kuten isojen perunalaatikoiden liikuttelu. Trukkiliikenteen lisäksi myös kiipeily perunalaatikoiden tai lajittelu- ja pesulinjojen päällä näytteiden oton tai huoltotöiden takia on vaarallista. Hankkeen tulokset julkaistaan työsuojeluoppaassa. Perunankorjuussa vaarallista oli tukkeutuneen koneen puhdistaminen koneen käydessä. Suojaamattomat koneen liikkuvat osat tunnistettiin usein vaaranpaikaksi, kuten myös perunalaatikoiden täyttö nostokoneen säiliöstä, samalla kun ihmisvoimin tasoitellaan laatikoita. Myös huono näkyvyys ja kuuluvuus mainitaan usein. Traktorissa istuva kuljettaja ei näe korjuukoneen taakse eikä pysty kommunikoimaan koneen päällä olevien lajittelijoiden kanssa. Artikkelin lähteenä on käytetty julkaisua Trukkiliikenne, Työsuojeluoppaita ja -ohjeita 21.

Lisätietoja: tiina.mattila@mtt.fi

puh. (09) 2242 5226

Anja Weckman

Trukin käsittely vaatii tarkkuutta ja malttia, sillä liikuteltavat lastit ovat raskaita, näkyvyys on usein huono, alusta voi olla liukas ja epätasainen ja ympärillä häirii usein joukko jalan liikkuvia työntekijöitä. Kiire lisää tapaturmariskiä.